

Analyserende tekst, 1. Obligatoriske Oppgave

Bastian Eggum Huuse

Februar 2025 — Antall ord : 502

2. Redegjør for Haslangers oppfatning at “sex” og “gender” (biologisk kjønn og sosialt kjønn) er sosialt konstruert.

I sit essay “*Sosial Konstruksjon: kjønn og andre sosiale kategorier*” (Oversatt fra engelsk) skriver den amerikanske filosofen Sally Haslanger om forskjellige sosiale konstruksjoner, med fokus på kjønn. I teksten argumenterer Haslanger ikke bare for at sosialt kjønn (“gender”) er sosialt konstruert, noe som er akseptert av mange, men også at biologisk kjønn (“sex”) er sosialt konstruert, et utsagn som er mer kontroversielt.

Haslanger definerer det at et begrep er sosialt konstruert som at de er “...produkter av en sosial og historisk prosess¹”, at begrepet eller ideen bare kan eksistere innenfor en sosial kontekst. Som eksempel bruker hun konseptet biologisk kjønn (omtalt som “sex” på engelsk), og hvordan den hverdagslige oppfatningen av konseptet forutsetter at det kun fins to kjønn, mann og kvinne. Hun kontrasterer dette med faktum at det finnes en betydelig andel av mennesker som har en blanding av tradisjonelt mannlige og kvinnelige anatomiske trekk, og stiller spørsmålet: Hvorfor har vi valgt akkurat to kjønn? Haslangers argument går ut på at det finnes mange andre måter vi kunne kategorisert biologisk kjønn på, som ikke fører til to distinkte kjønn.

Her knyttes det biologiske kjønnnet opp mot det sosiale; de to begrepene forsterker hverandre. Barn som blir tildelt et kjønn ved fødsel, basert på måten vi kategoriserer biologisk kjønn, vil lære seg sosiale normer knyttet til matchende sosiale kjønn, og intersex barn, altså barn som blir født med trekk som er karakteristiske for begge tradisjonelle biologiske kjønn, blir operert slik at de bedre skal passe inn i en av de to kategoriene. Haslanger refererer her til feministisk litteratur, som påpeker at “... den biologiske og sosiale kjønnstodelingen ikke bare har blitt antatt, men *påtvunget*²”.

Haslanger bruker konseptet *sosiale slag* for å beskrive grupper av personer som er samlet under en felles sosial konstruksjon. Hun bruker blant annet kjønn, rase, og nasjonalitet som eksempler. Haslanger sier at både sosialt kjønn og biologisk kjønn er slike sosiale slag:

---

¹Cappelen et al. 2023: 286

²Cappelen et al. 2023: 289

“Det er et viktig poeng at ikke alle sosiale slag er opplagt sosiale. Noen ganger antas det at betingelsene for medlemskap i et slag bare eller primært gjelder biologiske eller fysiske fakta. Å påpeke at dette er galt, kan ha viktige konsekvenser. I tilfellet kjønn er ideen at kjønn ikke er et klassifikasjonsskjema som bare er basert på anatomiske eller biologiske forskjeller, men som også markerer sosiale forskjeller mellom individer.”³

Haslanger skriver også om at innad i sosiale slag, er det som ofte oppfattes som biologiske fellestrekk faktisk sosiale relasjoner. Hun bruker rase som eksempel, men det samme argumentet kan brukes om kjønn: En gruppe kvinner vil ha forskjellige anatomiske egenskaper, men vil alle fortsatt bli regnet som kvinner.

Haslanger skriver om at mange kategorier er sosialt konstruerte, blant annet biologisk og sosialt kjønn. Hun mener at den tradisjonelle, eller dagligdagse måten å se på kjønn på, kun er en måte å forstå konseptet, og at det finnes andre måter, som kanskje er bedre.

Kilder

Cappelen, H. Torsen, I. & Watzl, S. (2023) *Vite, være, gjøre*. Gyldendal

---

³Cappelen et al. 2023: 296